

Yliopistokollegion kannanotto uuden säätiöyliopiston johtosääntöluonnokseen

Perustettavan uuden säätiöyliopiston johtosäännön valmistelua on odotettu jo pitkään ja nyt se on onneksi viimein päässyt työn alle. Oletettavasti kiireestä johtuen ensimmäisessä luonnoksessa on runsaasti vakavuudeltaan eriasteisia epäkohtia.

On huomattava että kireässä aikataulussa ei ole tarvetta yrittää ratkoa kaikkia tulevan yliopiston johtamiseen liittyviä kysymyksiä kerralla vaan ainoastaan ajankohtaisimmat. Tässä vaiheessa keskeisimmät ovat ne, jotka liittyvät konsistorin vaaliin. Sitten kun konsistori on valittu, voi konsistori tehtäviensä mukaisesti edustaa uuden yliopiston yliopistoyhteisöä ja osallistua johtosäännön edelleen valmisteluun. Tampereen yliopiston yliopistokollegio ottaa kantaa luonnokseen seuraavasti.

Konsistori

Konsistori tulee valita ennen kuin johtosääntövalmistelua jatketaan muilta kuin konsistorin valintaa koskevin osin. Tämän jälkeen johtosääntövalmistelu siirtyy konsistorille.

Voimassa olevan lainsäädännön noudattaminen

Yliopiston johtosäännön on noudatettava yliopistolakia ja perustuslakia.

Selkeä lainvastaisuus esityksessä koskee hallituksen valintaa. Lain takaamaa konsistorin valtaa hallituksen valinnassa ei voi rajata johtosäännössä. Yliopistolain mukaan konsistorin on valittava 3 hallituksen jäsenistä säätiön perustajien listalta, jolla on oltava ehdokkaita kaksinkertainen määrä täytettäviin paikkoihin nähden. Muiden hallituksen jäsenten valintaa laki ei rajoita. Oikeus valita näin on annettu yliopistolaissa, eikä johtosääntö voi poistaa yliopistolain antamaa oikeutta. Laki ei edellytä yksimielisyyttä valinnoissa, eikä sitä näin ollen voi johtosääntökään edellyttää. Konsistorin oikeutta palauttaa esitys valmisteluun ei voi rajata millään tavalla.

On tiedossa, että esimerkiksi Tampereen teknillisessä yliopistossa rehtori on toiminut konsistorin puheenjohtajana. Asetelman ilmeisen ongelmallisuuden vuoksi siitä on hankittu useita asiantuntijoiden lausuntoja, jotka ovat yksimielisiä: Menettely on lainvastainen. *Hallintoelimen on valittava puheenjohtajansa keskuudestaan.*

Käytännössä mahdoton

Johtosäännössä ehdotetaan että konsistorin jäsenet kiintiöidään alan mukaisesti (tekniikan ala/lääketiede/yhteiskuntatiede). Ehdotettu jako on syrjivä eikä ota huomioon yliopiston tieteenalojen kirjoa, joka sisältää muitakin aloja. Jakoa ei voida noudattaa edes teoriassa, koska tehtäviä ei yliopistossa ole sijoitettu tieteenaloille eikä edes oppiaineisiin.

Yliopistohallinnon ja -johtamisen keskeiset periaatteet

Tampereen yliopistossa yliopistoyhteisön monijäseniset hallintoelimet koostuvat tasakolmikannan mukaisesti. Kokemus järjestelystä on hyvä ja johtosääntötyöryhmä on kannattanut sitä yksimielisesti. Kollegio ehdottaa, että konsistori ja tiedekuntaneuvostot muodostetaan tasakolmikantaperiaatteen mukaisesti, esimerkiksi konsistoriin 7 professoria, 7 muun henkilökunnan edustajaa ja 7 opiskelijaa, sekä tiedekuntaneuvostoihin 6 professoria, 6 muun henkilökunnan edustajaa ja 6 opiskelijaa.

Yliopistokollegio / 5.2.2018

Akateeminen johtajuus vaatii asiantuntemusta ja yliopistomaailman tuntemusta. Dekaanin ja rehtorin tehtävässä tohtorin tutkinto on minimivaatimus.

Hallituksen toimikautta koskeva kokonaisuus on sekava. Aivan oikein todetaan, että konsistori päättää toimikaudesta, mutta toisaalle on haluttu turhaan kopioida säätiön säännöistä toimikausia koskeva osuus. Siirtymäsäädöksissä ei pidä säätää mitään hallituksen jäsenten toimikausien pituudesta.

Johtosääntöä on pystyttävä muuttamaan niin tarvittaessa. Vaatimus 2/3:n enemmistöstä johtosäännön muutoksessa vaikeuttaa tarpeellisten muutosten tekoa eikä sille ole mitään ymmärrettäviä perusteluja.

Muita huomioita

Seuraavat seikat on syytä ottaa huomioon johtosäännön valmistelussa:

2 § Organisaatio, Kolmas kappale:

Säätiöyliopiston erillisyyksikköjä ovat kirjasto, kielikeskus, laboratoriokeskus, normaalikoulu sekä yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto.

9 § Konsistori

Monitieteisessä yliopistossa valmistelijoita tulee olla useita ja konsistorin jäsenille tulee valita varajäsenet.

15 § Tiedekuntaneuvostot

Tiedekuntaneuvosto päättää tiedekunnan tavoiteohjelmasta, toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista, henkilöstösuunnitelmasta ja talousarviosta yliopiston strategian mukaisesti.

20 § Henkilökunnan velvollisuudet

Rikoslain mainitseminen kuulostaa uhkailulta. Asia on selvä lain perusteella. Ehdotus: *Pykälä poistetaan.*

Vaalijohtosääntö

Hallinnon edustajat eivät edusta tiedekuntia eivätkä nyt voisi hoitaa puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tehtäviä. Ehdotetaan poistettavaksi 4§:n kappale kolme: *Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja edustavat eri tiedekuntia.*

Vaaliliitot tulee sisällyttää vaalijohtosääntöön.

Vakuudeksi

Jyrki Nummenmaa

Tampereen yliopiston yliopistokollegion puheenjohtaja

jyrki.nummenmaa@uta.fi puh. 040 52 77 999